

[Patursson.]

Det er ikke saadan, at der staar Parti mod Parti, det er slet ikke saadan, men der bliver paa en anden Maade Vanskeligheder.

Den højtærede Minister talte dernæst om, hvorledes det kunde gaa til, at man ogsaa kunde faa en rigtig Undervisning i Dansk, naar der staar paa Papiret, at Undervisningen skal foregaa paa Færøsk. Det har man mange Gange været inde paa og flere Gange udtalt ogsaa i Indstillinger til Ministeriet: Undervisningsproget er Færøsk, men i Dansk-Timerne taler man selvfølgelig Dansk, man gaar frem paa pædagogisk Vis.

Naa, der har jo været talt meget om, hvorledes man skal bevare Dansk paa Færøerne, men jeg har endnu ikke hørt en eneste udtale sig om, hvorledes man skal bevare Færøsk paa Færøerne, og derom vil jeg sige nogle Ord, for der er virkelig endnu mere Grund til at tage Hensyn til det. Jeg vil da have Lov til at trække nogle Eksempler frem paa den Maade, som Administrationen gaar frem paa overfor færøsk Sprog for at undertrykke det. For nogle Aar siden fik vi ikke Lov til at kalde os selv eller vore Børn med virkelige færøske Slægtsnavne. Der kom en administrativ Ordning, hvorefter vi ikke maatte have Lov til at kalde os med vore ægte færøske Slægtsnavne. Der stod man flere Aar igennem. Saa var det, den højtærede Justitsminister, som gennem lange Tider har vist megen Forstaaelse af færøske Forhold, kom til. Han ventede ikke nogle Aar. Han gør det med een Gang paa en kort Tid. Han siger: Jo, selvfølgelig, vær saa god, de skal have Lov til at bruge de Navne, der skal ikke være noget Forbud mod Benyttelse af færøske Slægtsnavne. Jeg vil anbefale øvrige Ministre, jeg vil anbefale Regeringen i Almindelighed at træde i Justitsministerens Fodspor. Men det er desværre ikke gaaet paa den Maade i adskillige andre Tilfælde. Jeg har personlig Eksempler paa, at der i forskellige Kirker paa Færøerne har været nedlagt Forbud gentagne Gange mod at synge færøske Salmer. Jeg har Eksempler paa, at det i flere færøske Kirker gentagne Gange har været forbudt at fremsige Herrens Bøn, Fadervor, paa Færøsk. For 12 Aar siden lavede vor første Sprogmand og vor første Mand paa det kirkelige Omraade et færøsk Kirkeritual, og der blev ansøgt om Autorisation af dette Ritual. Sagen gik fra Undervisningsministerium til Biskop og fra Biskop til en eller anden, som skulde have nogenlunde Forstand paa færøsk Sprog her rundt omkring, Aar efter Aar. Til sidst

blev der nedsat en Kommission paa Færøerne af Mænd af alle Partier, Lagtingsmænd, hvor vi ukyndige Mennesker skulde give en Dom om dette, som vor første Sprogmand og vor første kirkelige Mand havde udarbejdet. Selvfølgelig sagde vi: Ja, det er godt alt sammen. Men endnu efter 12 Aars Forløb har vi ikke faaet Autorisation paa dette Kirkeritual. Vi har endnu ikke faaet Lov til at anvende det i Kirkerne.

Vi fik i 1916 lavet et Kort over Færøerne. Den danske Generalstab havde arbejdet paa Færøerne i mange Aar.

Formanden: Jeg maa igen bringe det ærede Medlem i Erindring, at det er Undervisningsministeren, Forespørgselen gælder, og at det er Undervisningsforhold, den vedrører. Det ærede Medlem fjerner sig alt for langt fra det Emne, der angives ved Ordlyden i hans egen Forespørgsel.

Forespørgeren (Patursson): Ja, saa ved jeg ikke rigtig, hvorledes jeg skal kunne motivere mit Paakrav om Færøsk som Undervisningssprog og viderefølge den Diskussion, som har været ført om at bevare Dansk som levende Sprog paa Færøerne. Jeg havde tænkt mig at fremdrage endnu adskillige Dokumenter og adskillige Eksempler paa, hvor uhyre lidt Ret vi har haft for vort eget Modersmaal, men naar den højtærede Formand nægter mig at tale derom, saa er jeg jo afskaaret derfra.

Formanden: Nej, ikke, naar det ærede Medlem taler om Sagen.

Forespørgeren (Patursson): Den højtærede Undervisningsminister har udtalt, at Færøerne var et Amt — det maa jeg saa have Lov til at sige noget om —, og at det, fordi vi var et Amt og en Del af Riget, maatte være med Skoleforholdene nogenlunde, som det er nu. Ude i Forhallen staar der indridset paa Væggen: Fædreland og Modersmaal, dit Hjertes Guld, din Villies Staal. Det er vakre Ord, og jeg gaar ud fra, at de gælder for Færingere lige saa vel som for Danske, at vort Fædreland Færøerne og vort Modersmaal Færøsk skal være Færingernes Hjerteguld, og at det skal være vor Villies Staal at værne om det og opbygge det. Naar man saa siger her: Ja, men det kan ikke ske paa den Maade, som Lagtinget ønsker, fordi I er et Amt, vil jeg sige: Skal vort Sprog tilsidesættes, fordi vi er indenfor en bestemt Statsramme, da maa denne Ramme brydes paa folkeretlig